

V. VOLVNTAS principiu effectiuu actus tam interioris q̄ exterioris, nisi bonitatis aut malitiae sup̄ interiorē addentis, a q̄piam obiecto necessitata vnica opatioe politicae ac intellectualiū virtutū sit suscepiua.

i Voluntas humana sicut suū imperiū habet in sibi subditas potētiās, ita est primū principiu p̄ductiuū tam suarū q̄ inferiorū potētiarū functionū,

ii Voluntas tñ actiuū quorū est p̄ductiua potentia, quum de se ceca cognitio num lumine indigeat, non est causa totalis aut integra, quāobrem ad studiū olē actionis bonitatē prudentia deposcitur, amulsi & perpendicularum honestarum actionum,

iii Hinc Brutorum animantium opa ingloria ad nullā pulchritudinis laudem censent, quū prudentia bonorū morum duce, careāt, et si in his simile huic ponam, tam genuinū q̄ adeptum, quū disciplinabilia sunt, a ratiocinationis facultate non oio aliena, vt huius rei a dmonet doctissimus d. Eck.

iiii Actum tñ difformem iudicio erroneo esse bonū moraliter non ad stipulor neq̄ rursū requiri aut sufficere ad actionū malitiā qd̄ rōnis practico p̄scripto sint difformes, qd̄ si inesse, fore, verē,

v Quare non ois morum malitia actus malitia est, qui debeat iure adesse nec in vniuersū accipi, omnē prauitatem reūitudinem desiderare debitam inesse, v̄ libero arbitrio vel eius actui,

vi Eo nomine p̄be asserit plures omissiones prauas esse, quaz tñ malitia non peries actū, omissionē bonitatē expendit,

vii Functionis studiose bonitas et si iudicialis cēsurę veritatē praxeos directiue exposcat, ea tñ vt contemplationi ad sit, plures huius sententię insueti sunt,

viii Quū nullus habitus inclinēt ad alterius p̄mpititudinis actus nisi mediāte pro prio & germano actu cuius potē ope, primo est, p̄ductiuus, ad actum virtute comendatum, non susceptus arbitror, vt prudentię que habitus est: sit conformis,

ix Quū prima actus boni cōditio sit, q̄ ex electione & libertate p̄ficiscat, que mensura est laudatarum actionū, necesse est voluntatis actus qui v̄ odia sūt vel amores primo esse bonos quū primo sint liberi,

x Quāobrem quelibet alterius potētię opatio in se mere nālis est, & ea causa p̄ sualet, nullū actum imperatum aliquid vel mali vel boni penitior arbitrij actioni surrogare,

xi Sic actus imperati participatioe q̄ la liberi sūt, ita p̄ subordinatiōe boni,

xii Sicut tñ intellectus est, poña que vario cognitionū gñe absq̄ sensus auxilio sup̄ suas notiones ferri pōt, ita affectū esse potētiā reflexiuam censemus,

xiii Quare solēt actus imperati esse qui nequaquē extra liberi arbitrij limites sunt formati,

xiiii Ois actus moris genere malus eo tempis q̄ ab hoīs voluntate p̄mit, iudicio recto qd̄ presto est, vel debet adesse v̄ anticipiti aut dubio est difformis,

xv Quare ebrii, mēte capti aut id genus alij aīo destituti, priuatę mētis momēto non delinquent aut peccant,

xvi Et si voluntas nra imperatis actibus cogi aut impelli queat, vt re ipsa constat, eam tamē vel cogi vel necessitari in aliquam actionem que v̄ amor est v̄ odium esse pensum non arbitror,

xvii Vt cūq̄ tñ v̄ beatorū v̄ dānaorū actus quibus actiuitas eorū ope suggerit nō sint in libero eorū arbitrio siti, quos v̄ deserāt vt libet vel perpetuent, non tamen huius rei per sua deor, in id genus actus voluntatem cogi,

xviii Virtus moralis que habitus est, nō passio, actus ex gbus p̄ducti in dīnatiua in voluntate sita, vt minus sicut habitus in alijs potētijs queat locari, non as sentior, intellectualem tñ virtutem alterius q̄ intellectus esse reclamamus,

xix Habitudo studio situm ad bonū tum ad malū plurimā opem sufficētes, tam nālibus q̄ liberis potētijs ad se, si, corpus partim partim animus aliquot sibi vendicat,

xx Studiofa actio et si in medio sit sita, illud tñ nō est mediū rei vel geometriū v̄ Arithmetiū, nec v̄ illo pacto punctuale, latitudinem nō excludens,

EX SVpra MVNDANA Philosophia.

V. Forme substantialis perfectio ab ea penitus in distincta, in formē materiam in aliqua perfectioe essentiali antecedēs, aut aliq̄rum in diuiduorum specie conuenientiu a non gradu sit recte sumenda,

HEC de rez p̄fectionibus arbitrabimur,

i Prima & summa perfectio omnis pulchritudinis mētura, quū ea sit, cui nulla abest bōitas, vt alicui dependēti rei contigat, res ipsa suo calculo reclamat,

ii Quelibet cōseruata bonitas, quū summa cēseri nequeat, eam esse in gñe talem, doctis visum est,

iii Omne dependens totam suam p̄fectionem ab alio capit, sicut perpetua & cōtinenti cōseruatiōe ab alio cōseruat,

iiii Quāobrem vnicuiq̄ rei que alterius ope cōtinet, abest p̄fectio, quo ad suū esse, quāo manere queat, nulli alteri innixa,

v Quāobrem vnaqueq̄ res creata sicut essentia ab alio vt causa sibi vendicat, ita suam nobilitatem & bonitatem,

vii Vniuersus rez specie diuersarum ambitus iure suo in essentiali perfectione distantiam sibi asserit,

viii Quamlibet tñ species & formę se vt numeri habuerint, indiuidua tñ sunt eiusdem speciei que essentialis bonitatis ordinem nō excludit, & si hoc cōtraueri queat,

ix Primus gradus perfectionis que deum voco, quū vniuersa bonitatis sit se o pus & mensura, rez dependētiū in essentiali perfectione distantiam ex pendendam esse penes eius accessum censemus,

x Intelligentię quas angelos vocant, oim rez formis plene, multis p̄ibus humanā nām prestāt, quōq̄ mō hō microcosmus & mūdi cathena nūcupet,

xi Quū cœlum cum sole mūdi spiritu & reliquis stellis sublunare mūdiū regat, ere fore arbitror, si celestem virtutē multis vitiis etiā animantibus antecelle re cēseam, quū primę intelligentię p̄ximū sit agens & vniuersale,

xii Formę substantiales primi actus & purissimi emulatrices, sua germana & vera pulchritudine materiam rudem & informē longe antecellunt,

xiii Nulla speciosa natura continet alicuius essentialis bonitatis intensiū graduum perfectionalium latitudinem,

xiiii Nulla igit species alteri cōferri mathematica comparatione pōt, quū huius mōi certam excessus rōnem, qua species vacant, deposcit,

xv Inter tot perfectionis essentialis genera nulla offēnat eaz que alteram quātitatiua perfectioe p̄cellat, ob id nulla proportio siue geometrica siue arith. extiterit, hic locū habet, quū essentialis p̄fectio in indiuisibili cōsistat,

xvi Nulla est p̄prie equalitas v̄ in equalitas minor aut maior excessus eorum, que v̄ ad speciose nature vel indiuiduorū intraneā bonitatē attrinent,

xvii Quāobrem v̄ vnaqueq̄ species aliā in infinitū aūuertat aut p̄stet necesse est,

xviii Non tñ ob id aliquā dependētē bonitatem esse infinitā admittimus,

xix Vt quicq̄ quelibet res aliā ex cellat excessū qui est ipsa res, excessus specio sus plerūq̄ finitus erit,

V. Anima rōnalis corporis p̄ se forma seipsa mobilis oim pro hoc statu cogni tua cum Peripateticorū principe immortalis sit censenda,

DE Anima rōnali & eius notione hęc sub cēsuram vocabimus

i Et si prima intelligentia oim rez extra se p̄ Ideas cognitua, vbiq̄ per natu ram, seipsa sit forma cognoscendi, sine alia cognitione, id tñ verē esse de cognoscēte creatio, non colludimus,

ii Cognitio qua vel noster intellectus v̄ quisq̄ alius depēdens intelligit, vt ea huiusmodi sit vel per informationem vel p̄ subiecti efficiētā, nō placet,

iii Notiones quas vel sensus v̄ intellectus format, obiecta que exprimit aut representat, nec ad arbitriū neq̄ si natura citra tñ similitudinem significant v̄ cūq̄ que rez in intelligentis mente velut imagines in speculo reddant,

iiii Vt cumq̄ intellectus noster imaterialis sit, omnī rez forma, suas tñ cogni tiōes a sensu p̄na emittat, quas p̄ hoc alieno cognoscēdi statu effingit,

v Et si Arist. qui a Platone nō defecit, putauerit intellectui nostro ab eterno cōcreatas esse oim rez vniuersales species, eumq̄ nihil de nouo intelligere arbitret, quū rerum cognitiones nouas sibi non asciscat, quas phantasmātū bñficio intelligit, contra comunem sentētiā,

vi Prima intellectus nostri notio que adumbrat sensuum ope, singularis est & intuitiua neutiq̄ comunis,

vii Arist. tñ qui intellectum vniuersalium esse testat, non tribuit menti singu larium notiones, que de nouo notitias non accipiat, quū eius docta sentētia anima sedando sensu affectus & quiescendo fiat prudens,

viii Nostro intellectui simulacris plerūq̄ que intelligibiles species vocāt, in deli neanda intellectuone opus esse, non subscribimus, qui habitibus plura tribui mus siue corporis siue animi fuerint,

ix Intellectiones v̄ cumq̄ rationis sint entia, veras res esse presentī animo asseri mauerim, ideo sua essentia nullum conceptum sicut esse arbitramur,

x Phantasmata et si mālta sunt, cognitio tñ ab his abstracta sicut p̄na imateri alis esse solet, q̄nis eorum circumstantias representans,

xi Ob cōnexionem intellectus cum sensu pro isto preposito intelligēdi statu de nulla substantia siue exterior siue intranea fuerit, notio intuitiua depingit eo calculo et causa vna solum noticia absoluta,

xii Ideo substantie categoriā vltimatis cōceptibus vacat, quamlibet a circum stantiaz inuolucro absoluta fuerit,

xiii Noticia que abstractiua dicit intuitiue sinonima q̄q̄ diuerse speciei, ad ob iectum extrariū terminat, non ad mediū representādi,

xiiii Et si plures cōceptus esse queant in intellectu, status tñ est tā in affectus sic tionibus q̄ intellectus, imo cognitio est que intelligi non pōt, nō directa sed reflexa,

xv Quōq̄ mō habitū presto fuerit auxiliū, huic sententię nō colludero q̄ pluri mos potentia aliqua habitus habuerit, quibus iuuet, tam in proclui sit citra negotiū ipsi in plures eque ferri actus ac paucos,

xvi Quū vnū qd̄q̄ p̄inde cognoscibile sit ac p̄fectū intelligentias vel sepearas substantias plurimę esse intelligibilitatis quum eximie sint bonitatis nemo refragabitur,

xvii Quare illas v̄ ramūdanas substantias difficultas intelligēdi nec ipsis nec intel lectui nro q̄ sua natura in notioes p̄cipue nobiliorē etiā conat, accepta ferat,

xviii Arist. orel Peripateticorū principi cū Platone sane diuino philoso pho aīa v̄ troq̄ sine esse immortālē vt sit visū, v̄ trūscq̄ docta scripta fidem faciūt,

DIALECTICA

V. DEMONSTRATIO potissima cuius premisse & cōclusio vno actus mulq̄ cognoscunt, omni gñe causaz formanda ex necessarijs per se & in corruptibilibus conlata, cuius p̄cipia nobis concreata plerūq̄ oīs autumāt de prima causa rebus naturalibus singularibus v̄ vniuersalibus ab intellectu pendētibz consici queat,

i Ira intellectus noster eadem cognitione iudicatiua quarum vnaqueq̄ app̄ henlio est, in totam rōinationem ex multis notioibus cōmū ferri pōt sicut volūtas eodem vel odio v̄ amore in mediū & sinem ducit,

ii Quāobrem sicut volūtatē eadem actio detestatio est & amor vsus & fructio ita eadem intellectu intellectu & scientia,

iii Anima rōnalis sine habitibus quibus aut in bonū aut in verē dirigitur, inna tis & genuinis in lucem nequaquē prodit, ad hec do. d. Eck. erudita sūa,

iv Ea causa prima principia nobis cōcreata esse in aliquo intellectuāli lumine non multum reluctamur,

v Et si vniuersum entium genus singulariū solet esse, nulla enim res de se coīs, quādam tñ vel ex institutione vel signorū naturalē significantium esse co munitatem ratum est, de quibus non extra intellectum rebus, nisi remoue, assero scientiam fore,

vi Quū categorię vniuersalitatē (quam vocāt) p̄fererāt, eas esse primario cognitiones planū est, quibus cetera signa subornant, non tamen ex varia rerum distinctione concepta,

vii Nulla est entitas respectiua a re absoluta vt cumq̄ distincta, ob id omnis res absoluta & vicissim omnis respectiua,

viii Nullus motus localis a re que loco variatur sepeparationem aut re ipsa distine tionem inīt,

ix Quāobrem circularis motus vt a recto differat, in vniuersum nō recipimus,

x Quantitas tum continua tum discreta rei que quanta est eadem ab ipsa asse ritur, qui breuitati rotundę & equabili afficiunt,

xi Quare datur numerus p̄fectus cui cum superabundanti sup̄ particulari mul tiplici nō parum conuenit, eo nomine vsu venit, vt que rōe differat, re ipsa peripateticorū sententia conueniant,

xii Anima potentia vt sint inter se & a comuni informantē agente mutua se questratione separata, non videmus qui fieri queat, si doctē differamus,

xiii Et si nōnullas contra substantiam in numerum ponere non admodum impe pendio reluctemur,

xiiii Quāobrem sensualitas q̄q̄ propensior plus iusto rōis censurę & iudicij ino terturbādi, a parte tñ que rōnis particeps est, nō est diuersa, qui plures sube stantiales formas in vno composito non asserimus,

xv Hinc p̄bar dignum arbitramur sensiles p̄ceptiones aut cognitiones eque impartibiles fore ac intellectus,

xvi Vt cūq̄ tamen categorię rez varia & multiplici distinctione non affingāt non tñ sentimus notiones esse diuersas, que obiectoz diuersitatem nō argu ant aut declarēt,

xvii Prima intelligentia oim rez clasę exemplar et si iuxta sublimem Arist. sen tentiam ex se cognoscendi facultatem non explicans, euidentia nulla nobis innotescit, tñ abest vt scientia quadam menti nostre insinuet, que nisi per petuoze & incorruptibilium & euidentium esse pōt,

xviii Vnam tñ esse intelligētem causā que arbitrio & mente vniuersum admini stre, Arist. peripateticorū princeps argumentis sane non prostritis p̄suadet, qui nō nisi apud Lutteros, Carlestadios aut id genus alios vniuersę Phi losophię humanę osiores suo iūmerito male audit,

AD AVDITOREM MAR. CELLA.

Ad sit cādidus liber & sincerus auditor qui nra qualiacūq̄ sint, nō vel ex amore v̄ odio iudicet, verē si que albo calculo digna visa fuerint, ipsi subscribat iudicio, aut que nō perinde docta a nobis differant ac forsan sra rię pugne honor deposcit, eorū modestiā studio nō liuoris, nos cādidus admoneat, qd̄ & nobis ipse gra tum & illi singulari laudi surum, vt qui equus non criticus cēlor a bonis & spectare integritatis viris multi estimabit, quā vt decet ita quiuis honestatis & sapientie candidatus ex aīo toto peccōie amarit Certamen est cui si decubueris, non imperitor discēdis si palma tuleris, non nimis plausibile, nisi plu ris ambitionem q̄ silentem feceris sapientiam,

